LUGAT MANASI : Dayanma, dayanıklılık anlamına geliyor.

Sabır kelimesi din ile özdeşleşen bir hakikat ve üzerine çok ciddi bir çalışma yapılması gereken bir mana.
Sabrın zıddı şekva ve isyan olacağından dolayı her mümine düşen şey "sabrı" doğru şekilde anlayıp hayatında olmazsa olmaz bir düstur ve rehber yapmaktır.

Bu ders Kur'an ve Hadis-i Şeriflerde geçen "sabır" hakikatini doğru anlamak adına Kur'an tefsiri olan Risale-i Nur külliyatının genelinden yapılan bir araştırmadır.

DERSİMİN KONU BAŞLIKLARI

1- Sabır nedir ve sabrın çeşitleri nelerdir?

2- Sabrın mahiyeti nedir?

3- Neden sabırsızlık gösteriyorum?

4- Nasıl sabredebilirim?

5- Sabretmenin faydaları nelerdir?

Bu dersimde bu konuları anlamaya çalışacağım inşaallah...

SABIR NEDİR? SABRIN ÇEŞİTLERİ NELERDİR?

Lugat manası olarak "dayanma ve dayanıklılık" olarak ifade ediliyor. Maalesef bu kelime manası hayatımıza da böyle girmiş ve başta nefsim olarak ve genel olarakda ehli imanda sabrı "dayanma" "direnç gösterme" olarak girmiş.
Sanki hâşa zulmeden bir Allah'a karşı metazari olarak direnç gösteren bir kul var diye anlaşılıyor.

Kur'an'ın ve sünnetin ifade ettiği sabır asla bu değildir.
Böyle bir sabır anlayışı uzun soluklu olmayacağı gibi ilerleyen zamanlarda kişide tansiyon, psikolojik tranvalara vesile olacağı muhakkaktır.

Doğru bir sabır kişinin kendini vahyin terbiyesine tabi tutup imanı tahkiki ve marifetullah derslerini yaparak üç noktayı bu terbiye ve çalışmalara göre okumakla elde edilebilecek bir şuurun dışa vurumudur.

Bunun için Kur'an'ın ilk emri olan "OKU" emrini üç noktaya yoğunlaşarak yerine getirmek zorundayım.

DOĞRU SABIR İÇİN DOĞRU OKUNMASI GEREKEN 3 NOKTA

1- KENDİNİ

2- KAİNATI VE EŞYAYI

3- HADİSATI

"OKU" emri bu üç noktayı okumam için bana sürekli nazil olan bir emirdir. Kur'an ve hadisin benden istediği tahkiki sabır için bu okuma olmazsa olmaz bir şarttır.

SABRIN ÇEŞİTLERİ

Risale-i Nur külliyatında sabır, Kur'an'da geçen ayetlerin işareti ile üçe ayrılmış.

Dördüncü Sualiniz:

إِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

de hikmet ve gaye nedir?

"Şüphesiz ki Allah sabredenlerle beraberdir." Bakara Sûresi, 2:153.

Bu ayetin tefsirinden yola çıkarak sabır tarifi ve sabrın çeşitleri şu şekilde izah ediliyor.

Elcevab:

Cenab-ı Hak, Hakîm ismi muktezası olarak, vücud-u eşyada bir merdivenin basamakları gibi bir tertib vaz'etmiş. Sabırsız adam teenni ile hareket etmediği için, basamakları ya atlar düşer veya noksan bırakır; maksud damına çıkamaz. Onun için hırs mahrumiyete sebebdir. Sabır ise müşkilâtın anahtarıdır ki,

اَلْحَرِيصُ خَائِبٌ خَاسِرٌ * وَالصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ

durub-u emsal hükmüne geçmiştir. Demek Cenab-ı Hakk'ın inayet ve tevfiki, sabırlı adamlarla beraberdir. Çünki sabır üçtür:

Cümle içinde sabır ile ilgili çok önemli bir noktaya dikkat çekiyor. İlk kısmı ilerleyen bölümde ele alacağım. Burada yalnız sabrın çeşitlerini anlamaya çalışacağım.

Biri:

Masiyetten kendini çekip sabretmektir. Şu sabır takvadır,

إِنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ

sırrına mazhar eder.

İkincisi:

Musibetlere karşı sabırdır ki, tevekkül ve teslimdir.

إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ * إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ

şerefine mazhar ediyor.

Ve sabırsızlık ise Allah'tan şikayeti tazammun eder. Ve ef'alini tenkid ve rahmetini ittiham ve hikmetini beğenmemek çıkar. **Evet musibetin darbesine karşı şekva suretiyle elbette âciz ve zaif insan ağlar; fakat şekva ona olmalı, ondan olmamalı.** Hazret-i Yakub Aleyhisselâm'ın

إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللّٰهِ

demesi gibi olmalı. Yani: Musibeti Allah'a şekva etmeli, yoksa Allah'ı insanlara şekva eder gibi, "Eyvah! Of!" deyip, "Ben ne ettim ki, bu başıma geldi" diyerek, âciz insanların rikkatini tahrik etmek zarardır, manasızdır.

Üçüncü Sabır:

İbadet üzerine sabırdır ki, şu sabır onu makam-ı mahbubiyete kadar çıkarıyor. En büyük makam olan ubudiyet-i kâmile canibine sevkediyor.

MÜKELLEF OLDUĞUM ÜÇ SABIR

1- Masiyetten kendini çekip sabır

2- Musibetlere karşı sabır

3- İbadet üzerine sabır

BU ÜÇ SABIR BENİ ÜÇ AYETE MAZHAR EDİYOR

"Allah takvâ sahipleriyle beraberdir." Bakara Sûresi, 2:194. > Masiyetten kendini çekip sabır

"Muhakkak ki Allah tevekkül edenleri sever." Âl-i İmrân Sûresi, 3:159"Allah sabredenleri sever." Âl-i İmrân Sûresi, 3:146.

Musibetlere karşı sabır

"Allah muhsinlerle beraberdir". Ankebut Suresi 69 > ibadet üzerine sabır.

SABRIN MAHİYETİ NEDİR?

Mahiyet bir şeyin neyden ibaret olduğunu ifade eden bir kelimedir. Sabrın da mahiyeti de yani sabrın içeriği daha çok hikmeti görmeye dayanıyor.

BENDEKİ YUSUF

Dördüncü Sualiniz:

إِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

de hikmet ve gaye nedir?

Elcevab:

Cenab-ı Hak, Hakîm ismi muktezası olarak, vücud-u eşyada bir merdivenin basamakları gibi bir tertib vaz'etmiş. Sabırsız adam teenni ile hareket etmediği için, basamakları ya atlar düşer veya noksan bırakır; maksud damına çıkamaz. Onun için hırs mahrumiyete sebebdir. Sabır ise müşkilâtın anahtarıdır ki,

اَلْحَرِيصُ خَائِبٌ خَاسِرٌ * وَالصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ

durub-u emsal hükmüne geçmiştir. Demek Cenab-ı Hakk'ın inayet ve tevfiki, sabırlı adamlarla beraberdir. Çünki sabır üçtür:

Dersin başında "OKU" manasında üç noktayı okumakla ancak Kur'an ve sünnetin benden istemiş olduğu tahkiki sabrı elde edebileceğimi anlamıştım.
Kainata "nazarı hikmetle" baktığımda göreceğim en büyük ve net hakikat kainatta yaradılan her şeyde yani "vücudu eşyada" esas olan hikmet dairesinde sıralı, kademeli, tertipli bir yaradılış hakikatıdır. Bana düşen bu sıralı, kademeli, tertipli yaradılışın ismi olan "Hakimane tasarrufatı" yani "Hâkim" esmasın. "OKU" maktır. Ve kendi hayatımda benim kesbimle, duamla vücuda getirelecek işlerde okumuş olduğum bu manayı gözetmek ona göre fiili dualarımı icra etmektir.

Diğer bir hususta başıma gelen hadiselerde de kainatta müşahede ettiğim "Hakimane tasarrufatın" muhit olduğunu ve benim için zahiren çirkin gözüken olaylarda da mutlak bir hikmet olacağına kalben itikad etmekle tahkiki sabır hakikatına ulaşabilirim. O Hakimdir abes iş yapmaz hakikatını kainattan bizzâtihi müşahede etmekle kalbi bir mutmainlik içinde başıma gelen hadisatı okumam gerek.

📌Başımıza gelen olaylarda Kaderin Adalet,Hikmetini göremediğimiz için Rahmete vasıl olamıyoruz. Yusuf (as) kendisini kuyuya atan ve köle olarak satılmasına sebep olan ve daha da ileri iftiraya uğrayıp hapse girmesine sebep olan kardeşlerini Mısır Aziz'i olarak huzuruna kabul ettiğinde "Bugün size kınama yok. Allah sizi bağışlasın.YUSUF SURESİ-92" dedi.

📌Herşeyde var olan büyük bir işleyiciyi yani Kaderin hükmünü gören figüranlarla uğraşmaz. İnsanlara Hak gözüyle bakan onlara muhalefetten kurtulur. İnsanlara kendi gözüyle bakan, günlerini insanlarla çekişmekle geçirir.

📌Hz. Yusuf ezeli kazaya vâkıf olunca kardeşlerinin özürünü kabul edip 'Bugün azarlanacak değilsiniz dedi. Hala kişilerle uğraşıyorsak ve kusurlarımızla yüzleşemiyor ve kaderin hükmü ile başımıza gelen olaylarda yalnızca kişilerle uğraşıp kendimizle yüzleşemiyorsak kuyular,iftiralar,hapisler bitmeyecek.

NASIL SABREDERİM?

KENDİMİ DOĞRU TANIMLAMAK

8

İkinci Lem'a

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

إِذْ نَادٰى رَبَّهٗٓ اَنِّى مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

Sabır kahramanı Hazret-i Eyyüb Aleyhisselâm'ın şu münacatı, hem mücerreb, hem tesirlidir. Fakat âyetten iktibas suretinde bizler münacatımızda

رَبِّ اِنِّى مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

demeliyiz. Hazret-i Eyyüb Aleyhisselâm'ın meşhur kıssasının hülâsası şudur ki:

Pek çok yara, bere içinde epey müddet kaldığı halde, o hastalığın azîm mükâfatını düşünerek kemal-i sabırla tahammül edip kalmış. Sonra yaralarından tevellüd eden kurtlar, kalbine ve diline iliştiği zaman, zikir ve marifet-i İlahiyenin mahalleri olan kalb ve lisanına iliştikleri için, o vazife-i ubudiyete halel gelir düşüncesiyle kendi istirahatı için değil, belki ubudiyet-i İlahiye için demiş: "Yâ Rab! Zarar bana dokundu, lisanen zikrime ve kalben ubudiyetime halel veriyor." diye münacat edip, Cenab-ı Hak o hâlis ve sâfi, garazsız, lillah için o münacatı gayet hârika bir surette kabul etmiş. Kemal-i âfiyetini ihsan edip enva'-ı merhametine mazhar eylemiş. İşte bu Lem'ada "**Beş Nükte**" var.

Aktif ve tahkiki bir sabır için yapmam gereken ilk şey "KENDİMİ DOĞRU TANIMLAMAK" yani "KENDİMİ OKUMAK"
Kendimi tanımlarken eğerki kendimi beden ve cisim olarak görüp onunla anlamdırdığım anda bütün mutluluk ve huzuru hormonel yapı olan bedene indirgeyip ona temas eden herşey, onun istek-lerine uygun olmayan bütün haller bana şekva kapısını ardına kadar açacak. Şekva kapısı ardına kadar açılan kişi için sabır kapısı tamamen kapanmıştır.
Doğru bir "BEN" tanımı ile ben dediğim hakikatin en değerli ve yegane kısmı olan melekut boyutumun farkındalığını yakaladığım anda "hakiki zararın onlara temas eden şeyler" olduğunu anlar, mülküme temas eden hiçbir şey hakkında şikayet etmez hale gelirim.

DÜNYAYI DOĞRU TANIMLAMAK

10

Üçüncü Vecih:

Şu dâr-ı dünya, meydan-ı imtihandır ve dâr-ı hizmettir; lezzet ve ücret ve mükâfat yeri değildir. Madem dâr-ı hizmettir ve mahall-i ubudiyettir; hastalıklar ve musibetler, dinî olmamak ve sabretmek şartıyla o hizmete ve o ubudiyete çok muvafık oluyor ve kuvvet veriyor. Ve herbir saati, birgün ibadet hükmüne getirdiğinden şekva değil, şükretmek gerektir. Evet ibadet iki kısımdır: Bir kısmı müsbet, diğeri menfî. Müsbet kısmı malûmdur. Menfî kısmı ise, hastalıklar ve musibetlerle musibetzede za'fını ve aczini hissedip Rabb-ı Rahîmine ilticakârane teveccüh edip, onu düşünüp, ona yalvarıp hâlis bir ubudiyet yapar. Bu ubudiyete riya giremez, hâlistir. Eğer sabretse, musibetin mükâfatını düşünse, şükretse, o vakit herbir saati bir gün ibadet hükmüne geçer. Kısacık ömrü uzun bir ömür olur. Hattâ bir kısmı var ki, bir dakikası bir gün ibadet hükmüne geçer. Hattâ bir âhiret kardeşim, Muhacir Hâfız Ahmed isminde bir zâtın müdhiş bir hastalığına ziyade merak ettim. Kalbime ihtar edildi: "Onu tebrik et. Herbir dakikası birgün ibadet hükmüne geçiyor." Zâten o zât sabır içinde şükrediyordu.

Doğru bir sabır için doğru bir dünya tanımlaması gerekir. Dünyayı Kur'an'ın yani bu dünyayı yaratanının ifade ettiği manaya göre yorumladığımda o zaman sabır kabylaşacak.

Dünya bir meydan-ı imtihandır. İmtihan kelamı da maalesef taklid ile anlaşıldığından beni sıkıntıdan kurtarmayıp dişlerimi gıcırdatmama sebep olan bir kelamdan öteye geçmiyor. Halbuki "imtihan" Allah'ın beni denemesinden ziyade benim için "ilahi bir öğreti" metodudur.

Yani ben kendimi Kur'an'ın imani tahkiki derslerine ve marifetullah çalışmalarına tabi tuttuğumda ilmi olarak öğrendiklerimi tatbika dökme alanı ve bir çeşit öğretim metodunun adı "imtihan" olarak ifade ediliyor.

Ezcümle

Okulda matematik dersinde öğretmen dönem boyu öğrencilere bilgi yüklemesi yapar. Problemleri çözmek için o formüllerdeki bilinmezlikleri açığa çıkaracak formüller ders verir. Ve dönem sonunda o dönemde öğrettiklerinin açığa çıkması, anlaşılıp anlaşılmadığının belirlenmesi adına sınava tabi tutar öğrencileri. Öğrenciler de öğretilenlere binaen sınavda sorulan zahiri zor hakikatta derslere çalışan için kolay olan bu sınavda öğrendiklerini pratiğe dökerek puan alırlar.

Aynen bu misal gibi

Bende yapmış olduğum çalışmalarda öğrendiklerimi hayat içinde "Celâl" medresesinde "tecelliyatı celaliye-i Subhaniye" imtihanında pratiğe dökip istidatlarımı kabiliyete, öğrendiklerimi pratiğe dökerim.

O yüzden dünyanın imtihan yeri olduğunu unutmayıp, nasıl ki okulda imtihanlardan hoslanmayan tembel öğrencilerdir, bu dünya hayatında ki imtihanlardan korkan ve sabırsızlık ile sınıfta kalanlar dünya geliş gayeleri olan "marifetullah" ve "tahkiki iman" çalışmalarını yapmayanlar olacak.

2

Elhasıl: Her kim hayat-ı fâniyeyi esas maksad yapsa, zahiren bir Cennet içinde olsa da manen cehennemdedir ve her kim hayat-ı bâkiyeye ciddî müteveccih ise, saadet-i dâreyne mazhardır. Dünyası ne kadar fena ve sıkıntılı olsa da; Dünyasını, Cennet'in intizar salonu hükmünde gördüğü için hoş görür, tahammül eder, sabır içinde şükreder...

Sabırsızlığımın temel sebeplerinden dünyayı yanlış tanımlama hatasına güzel bir misal teşkil edecek bir cümle.

Kainat üzerinde çok net okunan en büyük hakikatlardan biri her şeyin manayı ismi ile fena ve fani olduğu hakikatıdır.

Ve fena yüzü ile dünya herkese kuyruk sallayıp kimseye yâr olmayan ve kendisine aşık olup bağlanan hiç kimseyi isbâ etmeyen, memnun etmeyen bir hakikattır.

Bu sırdan dolayıdır ki Efendimiz (ASM) "Lezzetleri tahrip edip acılaştıran ölümü çok zikrediniz" buyurarak, dünyanın zahirine, fena ve fani yüzüne bağlanıp onda huzur bulmak, mutlu olmak isteyen insanı "ölüm" hakikatı ile uyandırır. Ölüm eşyanın da insanında manayı ismi ile anlaşılan kısmındadır. Eşyanın zahiri fena ve fanidir ölür ama manası ölmez. İnsanın bedeni yani cesedi ölür ruhu ölmez. Bu sırrı anlamayan insan dünyanın bu zahiri keyif ve lezzetine aldanır ve zahiri imkanlar ne kadar çok olursa olsun Cennet gibi bir hayat içinde Cehennemi bir halette bir ömür geçirir. Bu tanımlama hatası ile bu dünyasının başına ne gelirse o nisbette acısı büyük, isyanı çok, sabrı yok olur.

Ama kendini iman eğitimine tabi tutan kişi dünya ve içindekilere ait tanımlamasını vahye göre yapınca, esas yurdun ahiret olduğunu bilip ortaya doğru ciddi müteveccih ise bu dünya hayatında başına ne gelirse gelsin "hakim bir zat tanıdığı ve bu zatın abes yapmayacağını bildiği için HOŞ GÖRÜR", kimseye kaldıramayacağı yük verilmez sırrını anladığı için TAHAMMÜL eder, bu manaları kalben tasdik ettiği için sabredip, şükreder.

Dünya hayatının esas olmadığını kalbi mutmainlik içinde kabul edip buna iman etmek zorundayım. Bugün çoğumuzun dilinden dökülen dünya fani kelamı var. Dünyanın fani olduğunu demek kolay ama bu hakikatı kalben tasdik edip yaşamak zor. Ve maalesef bu dünya hayatını sabit ve baki gördüğümden dolayı dünya hayatında başıma gelenlere sabredemiyorum.
Adata dünya hayatının oyununa akılsız çocuklar gibi aldanıyor ve oyunu gerçek zanne diyorum

BU DÜNYA HAYATI SADECE BİR OYUN VE OYALANMADAN İBARETTİR. AHİRET YURDUNA GELİNCE İŞTE ASIL HAYAT ODUR {ANKEBUT-64}

BİLİNİZ Kİ DÜNYA HAYATI BİR OYUN BİR EĞLENCE VE KENDİ ARANIZDA ÖVÜNME MAL VE EVLAT ÇOĞALTMA YARIŞINDAN İBARETTİR {HADİD-20}

Bu iki ayet üzerine iki tefekkürüm var. Çocukken oynadığım ve halen var olan "milyader" veya "monopoly" oyunlarım var. Ve bu oyunda bütün oyuncular kendilerince temsili bir dünyada bir piyon ve zar ile hayali ve kurgu olan bu dünyada, kurgu olan paralarla yatırım yapar, para kazanır, oyun içinde hakikatı olmayan para ve mülkler ile zengin olur.
Bu oyunun amacı hakikatı olmayan bir dünyada dünyanın zahiri ekonomi hakikatını anlatmaktır. Çocuk bu oyunun oyun olduğunu unutup kazandığı paraları gerçek, kazanımlarını mutlak kabul ederse ne kadar gülünç durума düşer.
Aynen bu misal gibi
Dünya oyununda amaç marifetullahtır yani hakikatı Rabbimizi tanımaktır. Elimize verilen her şey sağlık, gençlik, mal, mülk herşey emanettir. Amacımız vahyin ve sünnetin talimatları dairesinde bunları kullanıp Rabbimizi tanımaktır.
Bu amacı unutup, dünya hayatını amaç ve gaye yapıp onun için yaşayan oyunu gerçek, kazandıkların hakikat zanneden çocuk gibidir.
Oyunu gerçek sanan oyuncakların başına ne gelirse ağlamak zorundadır. Bu suvda olan birinin Kur'an'ın ders verdiği ve Sünneti Seniyye ile ders verilen tahkiki sabrı anlamasının imkanı yoktur.
Oyunu gerçek, oyuncakları hakikat zanneden'in acısı büyük olur.

3

ONBEŞİNCİ DEVA:

Ey âh u enîn eden hasta! Hastalığın suretine bakıp âh! eyleme. Manasına bak oh! de. Eğer hastalığın manası güzel birşey olmasa idi, Hâlık-ı Rahîm en sevdiği ibadına hastalıkları vermezdi. Halbuki hadîs-i sahihte vardır ki:

أَشَدُّ النَّاسِ بَلَاءً الْأَنْبِيَاءُ ثُمَّ الْأَوْلِيَاءُ الْأَمْثَلُ فَالْأَمْثَلُ

-ev kema kal- yani: "En ziyade musibet ve meşakkate giriftar olanlar, insanların en iyisi, en kâmilleridirler." Başta Hazret-i Eyyüb Aleyhisselâm, enbiyalar sonra evliyalar ve sonra ehl-i salahat çektikleri hastalıklara birer ibadet-i hâlise, birer hediye-i Rahmaniye nazarıyla bakmışlar; sabır içinde şükretmişler. Hâlık-ı

Hakiki manda bir sabır için çok önemli bir nokta daha nazara veriliyor. İman bana gördüğümü gördüğüm gibi değil, görmediğim ama varlığını alemi şehadette gördüğüm bir hakikata göre yorumlama dersini veriyor. Madde ve zahir arkasında gizliken mâna esastır.
Bu bölümde hastalıklar ve musibetlerden bir misal getiriliyor. Zahirde hastalıklar musibetler insanın hoşuna gitmez ve zahirde çirkindir.
Diğer tarafta hastalık ve musibetlere en çok giriftar olanlar da yaşantısı ile Allah'a kurbiyet kesbetmiş, başta peygamberler ve ehlullah olmuş. Düz bir mantık ile nasılki ben en sevdiklerime en güzel hediyeyi alırım ve onlara onları üzecek bir şey almam ve yapmam, bana duyguyu veren bende bu duyguyu yaratan Zât sevdiği kullarına hakikatten çirkin ve onları üzecek bir şey verir mi?
Demek hastalıklar, musibetler bu bağlamda benim zahirde, suretinde gördüğüm gibi çirkin ve kötü değil. Manasında içeriğinde gizli güzel bir yüzü var ki en sevdiği ibadına böyle muamele ediyor.
Aynen bunun gibi
Tahkiki bir sabır için en önemli adımlardan biri gördüğümü gördüğümü gördüğüm gibi anlamamaktan geçiyor. Çoğu zaman sabırsızlığımın arkasında gördüğümü gördüğüm gibi açıklayıp surete takılıp manaya geçememek var.

4

ilk madde olması gereken bir mâna.....

Sabırsızlığımın temelinde yatan en birinci madde Allah'ı tanımamak. Allah'ı bilmek ve kabul etmenin imanın nihayeti sonsuz bir Allah var diyerek mülkünü esbaba havale etmek, tasarruflarındaki inceliklerini bilmemek yani Allah'ı tanımamaktan kaynaklı.
Doğru tahkiki bir marifetullah yani Allah'ı tanıma tahkiki bir sabrın esası ve mayası, yanlış Allah tanımlaması ve itikadı da şekvanın, isyanın belki de küfrün giriş kapısıdır.
Benim bu dünyaya geliş gayemin ilk nedeni ve gayesi "Allah'ı tanımak" sonra ona "ibadet" etmektir. Maalesef taklidi iman seviyesinde bir Allah'ı biliş Kur'an'ın ders verdiği tahkiki iman olarak zannedilip, ben Allah'ı biliyorum iddiası makbul bir iman zannedilince hadisata karşı sabretmek zorlaşıyor. Zahiri ibadetleride yapmak güçleşiyor.

Doğru bir sabır ve içi muhabbet ve şevkile dolu ibadet için nasıl bir Allah'ı tanımalıyım?
Gayba iman hakikatının ders verildiği ikinci Söz'de şu tabirler meselesine ışık tutacak, fehmimi kolaylaştıracak.

17

gülmeyi ağlamak, terhisatı soymak ve talan etmek tevehhüm etmişsin. Aklını başına al, kalbini temizle. Tâ, şu musibetli perde senin nazarından kalksın, hakikatı görebilesin. Zira nihayet derecede âdil, merhametkâr, raiyet-perver, muktedir, intizam-perver, müşfik bir melikin memleketi, hem bu derece göz önünde âsâr-ı terakkiyat ve kemalât gösteren bir memleket, senin vehminin gösterdiği surette olamaz." Sonra o bedbahtın aklı başına gelir, nedamet eder.

Sabırsızlığımın temelinde yatan itikada karşı doğru itikad için metinde geçen altı vasıfla vasıflanmış bir Meliki tanımam gerekir.

KAİNATTA HERŞEYDE HER HADİSEDE
TASARRUF EDEN ZÂTIN VASIFLARI

ADİL
MERHAMETKÂR
RAİYETPERVER
MUKTEDİR
İNTİZAMPERVER
MÜŞFİK

Kainattaki her şey, her tasarruf bu altı madde ile vasıflanan bir Zâtın gölgesidir. Ben iman yoluyla var oluşu bu varlığa göre anlayıp anlamadırıyorum. Bunu yakaladığım her an sabır benim için kolaylaşacak.
Ama bu manaları yakalayamayıp esbabı faili hakiki görerek olanı var oluşu, gördüğümü gördüğüm gibi anlayıp manalandırsam o vakit vehim ve zan devreye girecek.
Adalet yerine zulüm, merhamet yerine adavet, intizam yerine karganşa, kaos, şefkat yerine de merhametsizlik göreceğim. Başıma gelen hiçbir hadiseye sabredemeyip isyan bayrağını çekeceğim.

5-

Hem madem herşey geçici ve fânidir ve ölüm ölmüyor ve kabir kapısı kapanmıyor ve zahmet ise rahmete kalboluyor; elbette biz, sabır ve şükürle tevekkül edip sükût ederiz. Zarar ile, icbar ile sükûtumuzu

Sabırsızlık göstermemin bir sebebi de bu dünya hayatını çok fazla ciddiye almamdan kaynaklı.
Yaradılış gayem olan tahkiki iman çalışmalarını yapmayıp, kainatta her an var olan ölüm hakikatını unutunca o zaman tul-i emel ile en küçük meseleleri bile büyütüyorum, cüz-i işlere bile katlanamaz oluyorum.
Ölümün rahmet yönlerinden dünyevi hayattaki bir faydası da benim bütün kırgınlıklarımı, bütün dertlerimi sıfırla çarpması olacak. Kaldı ki şuur ve insafını kaybetmemiş nice insanlar zahiren ölüme vesile olan hastalıklarını öğrenince küçücük mevzular ile küstüğü, konuşmadığı yakınları ile konuşmaya başlayıp, barışmışlar.

Diğer bir hususta yine marifetullah eksikliği ile kainatı kaplamış rahmetin farkındalığının azlığı ile, yakınlığı ile herşeyde mutlak çirkinlik ve kötülük görerek hadise içinde tecelli eden rahmeti görememekle içinde rahmet gizli zahmeti doğru okuyamayarak, zahmetteki noktayı silemiyor rahmete ulaşamıyorum.
Yazım noktasında zahmet ile rahmet arasında sadece bir nokta kadar bir mesafe varken, benim zahiri zahmet içinde ki rahmete ulaşmamda da buna engel bir nokta da ENE'dir.

İşte ene, şu hainane vaziyetinde iken; cehl-i mutlaktadır. Binler fununu bilse de, cehl-i mürekkeble bir echeldir. Çünki duyguları, efkârları kâinatın envâr-ı marifetini getirdiği vakit, nefsinde onu tasdik edecek, ışıklandıracak ve idame edecek bir madde bulmadığı için sönerler. Gelen herşey, nefsindeki renkler ile boyalanır. Mahz-ı hikmet gelse, nefsinde abesiyet-i mutlaka suretini alır. Çünki şu haldeki ene'nin rengi, şirk ve ta'tildir, Allah'ı inkârdır. Bütün kâinat parlak âyetlerle dolsa; o ene'deki karanlıklı bir nokta, onları nazarda söndürür, göstermez.

Vahyin terbiyesinden mahrum kalacağın her an kainatı, hadiseleri bencelerle yorumlayıp, kaşkeler ile anlamlandırıp rahmetin farkına varamayacağım.

SABRETMEK İÇİN UNUTULMAMASI GEREKEN ÜÇ NOKTA

- HERŞEYİN GEÇİCİ FANİ OLDUĞU
- ÖLÜM HAKİKATINI
- ZAHMETTE GİZLİ RAHMETİN FARKINDALIĞI

6

TAHKİKİ BİR ŞEKİLDE KADERE İMAN

Sabırsızlığımın temelinde yatan sebeblerin başında Kadere İman hakikatinin bu imanı rüknünün şuur dünyamda taklidi olarak kalmasından kaynaklı.
Risale-i Nur Külliyatının çok yerinde nazara verilen bir düstur var:

"KADERE İMAN EDEN KEDERDEN EMİN OLUR"

Bu düstur ile üstad Zahiri çok büyük sıkıntı ve meşakatlere sabretmiş, hatta benim sabredemeyeceğim şeylere birde şükretmiş.

Elhasıl:

Ya Risale-i Nur'u tam serbest bırakınız veyahut bu kuvvetli ve zedelenmez hakikatı elinizden gelirse kırınız! Ben şimdiye kadar sizi ve dünyanızı düşünmüyordum ve düşünmeyecektim, fakat mecbur ettiniz; belki de sizi ikaz etmek lâzım idi ki, kader-i İlahî bizi bu yola sevketti. Biz de

مَنْ اٰمَنَ بِالْقَدَرِ اَمِنَ مِنَ الْكَدَرِ

düstur-u kudsîyi kendimize rehber edip, herbir sıkıntılarınızı sabır ile karşılayacağız, diye azmettik.

Mevkuf

Said Nursî

Bu düstür ve Kadere iman esasındaki "emin olma" hali nasıl ortaya çıkar.
Bu sorunun cevabına dair Kastamonu Lahikasında geçen ve bana tahkiki sabır kapısını açacak şu cümle üzerinde tefekkür etmek istiyorum.

Ben tahmin ediyorum ki: Bütün küre-i arzın bu yangınında ve fırtınalarında, selâmet-i kalbini ve istirahat-ı ruhunu muhafaza eden ve kurtaran, yalnız hakikî ehl-i iman ve ehl-i tevekkül ve rızadır. Bunların içinde de en ziyade kendini kurtaranlar, Risale-i Nur'un dairesine sadakatla girenlerdir.

Çünki bunlar, Risale-i Nur'dan aldıkları iman-ı tahkikî derslerinin nuruyla ve gözüyle, herşeyde rahmet-i İlahiyenin izini, özünü, yüzünü görüp, her şeyde kemal-i hikmetini, cemal-i adaletini müşahede ettiklerinden kemal-i teslimiyet ve rıza ile, rububiyet-i İlahiyenin icraatından olan musibetlere karşı teslimiyetle, gülerek karşılıyorlar, rıza gösteriyorlar. Ve merhamet-i İlahiyeden daha ileri şefkatlerini sürmüyorlar ki, elem ve azab çeksinler. İşte buna binaen, değil yalnız hayat-ı uhreviyenin, belki dünyadaki hayatın dahi saadet ve lezzetini isteyenler, -hadsiz tecrübelerle- Risale-i Nur'un imanî ve Kur'anî derslerinde bulabilirler ve buluyorlar.

İnsanı etkileyen kalbi ve ruhi sıkıntıya sokan afaki ve enfüsi hadiseler oluyor. Zira insan bütün kainatla alakadar bir varlık. Özellikle insanın nefsine bakan hadiselerde bu yangın gitgide artıyor. Gerek afaki gerek enfüsi olarak bu yangınlarda selâmet-i kalbini istirahat-ı ruhunu muhafaza edip kurtaran üçüncü sınıf insan olmuş.

AFAKİ / ENFÜSİ HADİSATIN YANGININDAN KALP VE RUHUNU MUHAFAZA EDEN KİŞİLER

- HAKİKİ EHL-İ İMAN
- EHL-İ TEVEKKÜL
- EHL-İ RIZA

Bunlar içinde en ziyade kendini kurtarabilenler RİSALE-İ NUR'UN DAİRESİNE SADAKATLE GİRENLER

RİSALE-İ NUR'UN İMANİ TAHKİKİ DERSLERİNİN NURUYLA VE GÖZÜYLE

- HERŞEYDE RAHMETİN İZİNİ, ÖZÜNÜ, YÜZÜNÜ GÖRÜP
- HERŞEYDE KEMAL-İ HİKMETİNİ GÖRMEK
- HERŞEYDE CEMAL-İ ADALETİNİ MÜŞAHADE ETMEK
- MERHAMET-İ İLAHİYEDEN İLERİ ŞEFKAT SÜRMEMEK

BU NOKTALARIN FARKINDALIĞI İLE

- KEMAL-İ TESLİMİYET
- RIZA GÖSTEREREK

- ELEM VE AZAB ÇEKMEYİZ

Bütün bu sayılan maddeler çok ciddi irdelenmesi gereken noktalar. Ve bütün bu maddelere ulaşma yolu ve yöntemi Risale-i Nur esaslarının Kur'an'dan almış olduğu tahkiki iman eğitimine tabi olmakla elde edilebilir.

Kur'an'ın bireysel tahkiki iman eğitimini önemsemeyip ibadetle kendimi avuttuğum nisbette bu paragraftan geçen hakikatlara vasıl olamayacağım gibi gerek afaki gerek enfüsi hadisata karşı sabredemeyeceğim olaylar hadiseler beni tahrip edip, boğacak. Sabır kapısını kapatıp şekva ve isyan kapısını kendime ardına kadar açacağım.

7-

AHİRETE İMAN VE YAPILAN İŞİN ULVİYETİ

Nefs-i emmarenin sabırsızlığını kırmak için iki noktayı da nazara almam gerekir.
Biri bu dünyanın esas olmadığı ve bu dünya hayatındaki başıma gelen hadiselerde her ne kadar bunları tahkiki iman ile çözsemde bir nokta-i istinad ve bir nokta-i istimdada ihtiyaç duyacağım

RUHU İNSANIN 2 BÜYÜK İHTİYACI
- → NOKTA-i İSTİNAD → ALLAH'A İMAN
- → NOKTA-i İSTİMDAD → AHİRETE İMAN

Ahirete iman rüknü olmazsa insan ruhunu teskin edecek ve karşılaşmış olduğu hadisatın tazyikinden ona medad verecek rahatlatacak hiçbir hakikat yoktur.
Üstad hazretleri ahirete iman nurunun kendisi için ne kadar büyük bir nimet olduğunu çok yerde zikrediyor.

Hattâ diyebilirim ki: Benim ve bir kısım kardeşlerimin bu sebebsiz hapsimizde ve dehşetli musibetimizde, eğer iman-ı âhiret yardım etmese idi, bir gün dayanmak ölüm kadar tesir edip bizi hayattan istifa etmeğe sevkedecekti. Fakat hadsiz şükür olsun, benim canım kadar sevdiğim pek çok kardeşlerimin bu musibetten gelen elemlerini de çektiğim ve gözüm kadar sevdiğim binler Risale-i Nur risaleleri ve benim yaldızlı ve süslü ve çok kıymettar kitablarımın ziya'ları ve ağlamalarından teessüflerini çektiğim ve eskiden beri az bir ihaneti ve tahakkümü kaldıramadığım halde, sizi kasemle temin ederim ki: İman-ı bil'âhiret nuru ve kuvveti bana öyle bir sabır ve tahammül ve teselli ve metanet, belki mücahidane, kârlı bir imtihan dersinde daha büyük mükâfatı kazanmak için bir şevk verdi ki; ben bu risalenin başında dediğim gibi, kendimi Medrese-i Yusufiye ünvanına lâyık bir güzel ve hayırlı medresede biliyorum. Arasıra gelen hastalıklar ve ihtiyarlıktan neş'et eden titizlikler olmasa idi, mükemmel ve rahat-ı kalb ile derslerime daha ziyade çalışacaktım. Her ne ise.. bu makam münasebetiyle saded harici girdi, kusura bakılmasın.

Tahkiki ahirete iman hakikatı bana bu dünya hayatı içinde zahiri ne kadar sıkıntı içinde düşsam olayım bana çok büyük bir imdat vesilesi oluyor.
Bu dünyanın esas olmadığını ve bu dünya hayatındaki her bir hadise ile istidatlarımın nemalandığını ve cennete layık bir hale girdiğini unutmamalıyım.
Fakat bu hadisatta çok sıkıntıya girip çözümleyemediğim zaman hemen ahireti ve oradaki büyük mükafatı tahattur etmeliyim ki sabır kolaylaşsın.
Zira nefis pesin çalışır. Ve nefis ücreti ne kadar canlı hisseder ve bilirse itaati o kadar kolay ve rahat olur.

Diğer bir hususta insan yapmış olduğu işin ulviyetini ve kudsiyetini tam manası ile idrak ederse kişinin o iş hakkında çektiği meşakkate karşı sabrı ziyadeleşir. Buna bir misal olarak yine Üstad'ın hapishane mektuplarından birini verebilirim.

En ziyade muhtaç olduğum ve hayatımda en esaslı düstur olan hürriyetimdir. Asılsız evham yüzünden, emsalsiz bir tarzda hürriyetimin kayıdlar ve istibdadlar altına alınması, beni hayattan cidden

19

usandırıyor. Değil hapis ve zindanı, belki kabri bu hale tercih ederim. Fakat hizmet-i imaniyede ziyade meşakkat ise ziyade sevaba sebeb olması bana sabır ve tahammül verir. Madem bu insaniyetli zâtlar benim

Bunu yalnız hizmet için değil her noktaya tatbik edebilirim. Çocuk yetiştirme, karı koca münasebetlerinde o işi manayı harfi ile ele alıp anlamdırıyorsam ve bu işi kendime bir eğitim vesilesi yapıp manaları okuyorsam alemi ahiret şuurunda tahkiki olarak yerindeyse o iş hakkında meşakkatin içindeki kazanç ve o işi yapmaktaki ulviyet bende "sabır" ve "tahammülü" beraberinde getirecek

8 AMELİYAT-I CERRAHİYE NEV'İNDEN BAKMAK

Sabır ve tahammülümün artması için başıma gelen hadiseler için zahiri zulüm ve haksızlık noktalarına takılmadan hangi fiilimle kadere fetva verdim ki bu gadrime sebebiyet verdim diyebilmeliyim. Bu manayı alemime yakınlaştıran yine hapishane mektuplarından bir parça var, şöyle ki:

bakar, küllî manasına mümtaz bir ferd olarak dâhil eder diye kat'î anladım, hadsiz şükrettim. **Bu hizmet-i nuriyede şimdiye kadar başımıza gelen belalar yüz derece ziyade olsa yine ucuzdur; biz kazanıyoruz. O belalar, ehemmiyetsiz fâni şişelerimizi ve cam parçalarımızı kırmalarıyla, bâki ve uhrevî elmasları bize kazandırıyorlar diye sabır içinde şükretmeliyiz ve sevinmeliyiz bildim.**

Burada ehl-i dünyanın zahiri zulumlerinin neticesinde Üstad ve talebelerinin kazandığı hakikatı nazara veriliyor. Belalar musibetler zahirde dünyevi zararları oluyor bu dünyevi zararlar cam parçalarının, fani şişelerin kırılması nazarı ile bakıyor, baki elmasların kazanılmasın hükmünde oluyor.

Zahiri sıkıntılarda, ikili münasebetlerde zahiri haksızlık gibi gözüken durumlarda tasarrufat-ı ilahiyeyi unutmamak gerekir.

Ve bu hadisat içinde kaybettiğim mal mülk varsa bunlara fani şişeler nazarı ile bakmak ve uhreri elmasları kazanmaya vesile olmalarını düşünmekle sabır içinde şükretmeliyim

Ve bu noktada canımızı en çok sıkan ve en esaslı ameliyatı cerrahiye enfüs alemimizde bulunan ve kırılması gereken en büyük fani şişeler ve cam parçaları olan gurur, kibir, kendini beğenme, kusursuzluk zanni gibi noktaların hadisat tezgahında "tecelliyat-ı celaliye-i sübhaniye" ile traş edilip düzeltildiğini idrak edip sabretmem gerekir.

Bu noktalar ile kişi asla maneviyatta terakki edemez ve manen helak olur.

Bunun farkındalığını yakaladığım anda hariçte suçlu aramayı bırakıp yunus <AS> gibi YUNUSVARI

"İNNİ KÜNTÜ ZALİMİN"

diyerek sabrımı tahkiki hale getirmeliyim. Kırılması gereken cam parçalarını kıranada rahmet okumalıyım.

Buraya kadar sekiz maddede anlamaya çalıştığım "Nasıl sabrederim" manasını birer cümle ile özetleyecek olursam.

NASIL SABREDERİM ?

1- Allah'ı doğru tanıyarak

2- Kendimi doğru tanımlayarak

3- Dünyayı doğru tanımlayarak

4- Hadisatın zahirine değil manasına bakarak

5- Her şeyin geçici olup ölüm hakikatını unutmayıp zahmette var olan rahmeti unutmayarak

6- Tahkiki bir şekilde kadere iman ederek

7- Tahkiki bir ahirete iman ile hizmetin uluiyetinin farkındalığı ile

8- Hadisata ameliyat-ı cerrahiye nevinden bakarak.

SABRIMI NASIL KULLANIRIM?

Din, şeriat ve bu hakikatın insan üzerinde gözüken şekli olan sünnet-i seniyyenin bana verdiği en büyük fayda "insaniyetimi kullanma" öğretisidir.

İnsan kontrol edilmesi zor bir varlıktır. Çok fonksiyonlu bir makine hükmünde olan insanın her bir cihazatı her bir duygusu, latifesi mutlaka kontrol edilmesi yönetilmesi gerekir.

İşte o sırr-ı azîmdendir ki: Cenab-ı Hak, insan nev'ini binler nevileri sünbül verecek ve hayvanatın sair binler nevileri kadar tabakat gösterecek bir fıtratta yaratmıştır. Sair hayvanat gibi kuvalarına, latifelerine, duygularına hadd konulmamış; serbest bırakıp hadsiz makamatta gezecek istidad verdiğinden, bir nevi iken binler nevi hükmüne geçtiği içindir ki, arzın halifesi ve kâinatın neticesi ve zîhayatın sultanı hükmüne geçmiştir.

İnsanın bu câmi yapısı, kuvalarının, latifelerinin duygularının had konulmadan serbest bırakılması kendini vahyin terbiyesine tabi tutup iman ve İslamiyetle anlamlandırsa üç noktayı netice veriyor. Bu üç güzel neticeye ulaşmak için şu noktalara dikkat etmeliyim

Eğer o istidad çekirdeğini İslâmiyet suyu ile, imanın ziyasıyla, ubudiyet toprağı altında terbiye ederek, evamir-i Kur'aniyeyi imtisal edip cihazat-ı maneviyesini hakikî gayelerine tevcih etse; elbette âlem-i misal ve berzahta dal ve budak verecek ve âlem-i âhiret ve Cennet'te hadsiz kemalât ve nimetlere medar olacak bir şecere-i bâkiyenin ve bir hakikat-ı daimenin cihazatına câmi' kıymetdar bir çekirdek ve revnakdar bir makine ve bu şecere-i kâinatın mübarek ve münevver bir meyvesi olacaktır.

MADDİ-MANEVİ CİHAZAT-I İNSANİYE
- İslamiyet suyu
- İman ziyası
- Ubudiyet toprağı
- Evamir-i Kur'aniyeyi İmtisal

Ubudiyet toprağı →
- Arzın Halifesi
- Kainatın Neticesi
- Zihayatın sultanı

Eğer bu noktalarda ki eğitimini dikkate almayan insan bu yolu açık bırakılan cihazat ve latife, duygularla öyle bir hale gelir ki bu noktada melaikeyi bile adeta korkutmuştur.

devam ve istimrar ile vukua geleceğine ait olduğuna işarettir. Melaike beşerin isyanlarının devam ve istimrarını, ya Cenab-ı Hakk'ın i'lamıyla bilmişlerdir veya Levh-i Mahfuz'a bakıp ondan almışlardır veyahut insanlardaki kuvve-i gazabiye ve şeheviyeden anlamışlardır.

İyi bir mü'min, müslüman kimdir sorusunun cevabı genelde çok namaz kılan, ibadet eden şeklinde verilir ama hakikatta iyi bir mü'min kendini kontrol eden hissiyatını, cihazatını, öfkesini kontrol edip istikametli kullanan kişidir. Ve bu noktada bana en güzel misal sünnet-i seniyyedir. Sünnet-i seniyye vahyin terbiyesine tabi tutulmuş bir insanı kâmilden sudur eden ahvalin, efâlin, akvalin dışa vurumudur.

Fakat bu fiillerin kaynağı vahyin terbiyesi ve esmâ-i ilahiyye ayinedarlık yönüdür. Bu süreç atlanılarak uygulanacak sünnet çoğu zaman "anlık uygulama" ve "geçici bir hâl" olacak uzun soluklu ve devamlı olmayacaktır.

SABIR KUVVETİNİ DOĞRU KULLANMA

Risale-i Nur'da sabır kuvvetini doğru kullanma noktasında verilen çok güzel bir misal var. Ve o misal hayata tatbik edilirse bana verilen sabır benim başıma gelecek bütün sıkıntı ve kederlere yetecek bir hakikat oluyor.

Bir kaç yerde geçen misal şu şekilde

DÖRDÜNCÜ NÜKTE:

Yirmibirinci Söz'ün birinci makamında beyan edildiği gibi: Cenab-ı Hakk'ın insana verdiği sabır kuvvetini evham yolunda dağıtmazsa, her musibete karşı kâfi gelebilir. Fakat vehmin tahakkümüyle ve insanın gafletiyle ve fâni hayatı bâki tevehhüm etmesiyle, sabır kuvvetini mazi ve müstakbele dağıtıp hâl-i hazırdaki musibete karşı sabrı kâfi gelmez, şekvaya başlar. Âdeta (hâşâ) Cenab-ı Hakk'ı insanlara şekva eder. Hem çok haksız bir surette ve divanecesine şekva

İnsana verilen sabır kuvvetinin başıma gelen musibet ve sıkıntılara karşı yetmemesinin sebebi "evham yolunda dağıtması".

Evham vehmin çoğulu olup, vehimde insanın "yoku var etmesidir". Risale-i Nur'un muvacehesinden baktığımızda vehim zihnidir.

İnsanın sabrını tüketen ve o sabrın yanlış kullanılmasına sebebiyet veren maddeler şu şekilde sıralanmış.

SABRIN YANLIŞ KULLANILMASININ SEBEBLERİ:
- VEHMİN TAKKÜMÜ
- İNSANIN GAFLETİ
- FANİ HAYATI BAKİ SANMASI
- SABIR KUVVETİNİ MAZİ VE MÜSTAKBELE DAĞITMASI

Bu yanlış kullanım ile sabır kapısının kapanmasıyla şekva kapısı ardına kadar açılır. Tasavvufta hastalık ve sıkıntıların ifadesi bile şekva olarak kabul edilip bundan şiddetle içtinap etmişlerdir. Şikayet yok maksad hikaye demişler, bazıları da hikayede şikayettir demişlerdir.

Paragrafın devamında sabır kuvveti nasıl doğru kullanılır sorusuna da cevap veriliyor.

DÖRDÜNCÜ NÜKTE:

Yirmibirinci Söz'ün birinci makamında beyan edildiği gibi: Cenab-ı Hakk'ın insana verdiği sabır kuvvetini evham yolunda dağıtmazsa, her musibete karşı kâfi gelebilir. Fakat vehmin tahakkümüyle ve insanın gafletiyle ve fâni hayatı bâki tevehhüm etmesiyle, sabır kuvvetini mazi ve müstakbele dağıtıp hâl-i hazırdaki musibete karşı sabrı kâfi gelmez, şekvaya başlar. Âdeta (hâşâ) Cenab-ı Hakk'ı insanlara şekva eder. Hem çok haksız bir surette ve divanecesine şekva edip sabırsızlık gösterir. Çünki geçmiş herbir gün, musibet ise zahmeti gitmiş,

rahatı kalmış; elemi gitmiş, zevalindeki lezzet kalmış; sıkıntısı geçmiş, sevabı kalmış. Bundan şekva değil, belki mütelezzizane şükretmek lâzım gelir. Onlara küsmek değil, bilakis muhabbet etmek gerektir. Onun o geçmiş fâni ömrü, musibet vasıtasıyla bâki ve mes'ud bir nevi ömür hükmüne geçer. Onlardaki âlâmı vehim ile düşünüp bir kısım sabrını onlara karşı dağıtmak, divaneliktir. Amma gelecek günler ise madem daha gelmemişler; içlerinde çekeceği hastalık veya musibeti şimdiden düşünüp sabırsızlık göstermek, şekva etmek, ahmaklıktır. "Yarın, öbür gün aç olacağım, susuz olacağım" diye bugün mütemadiyen su içmek, ekmek yemek, ne kadar ahmakçasına bir divaneliktir. Öyle de gelecek günlerdeki, şimdi adem olan musibet ve hastalıkları düşünüp, şimdiden onlardan müteellim olmak, sabırsızlık göstermek, hiçbir mecburiyet olmadan kendi kendine zulmetmek öyle bir belâhettir ki, hakkında şefkat ve merhamet liyakatını selbediyor.

İnsan aklı ile geçmiş ve gelecekle irtibat kuran bir varlıktır. Hatta bu akıl bu cihetle insana bir tazib aracı olur.

Her a'zâ ve hâsselerin kıymeti, birden bine çıkar. Meselâ: Akıl bir âlettir. Eğer Cenab-ı Hakk'a satmayıp belki nefis hesabına çalıştırsan, öyle meş'um ve müz'iç ve muacciz bir âlet olur ki; geçmiş zamanın âlâm-ı hazînanesini ve gelecek zamanın ehval-i muhavvifanesini senin bu bîçare başına yükletecek, yümünsüz ve muzır bir âlet derekesine iner. İşte bunun içindir ki: Fâsık adam, aklın iz'ac ve tacizinden kurtulmak için, galiben ya sarhoşluğa veya eğlenceye

İnsan "akıl" aleti ile geçmiş ve gelecekle iki şekilde etkileşim kurar.

İşte akıl vasıtası ile irtibatta olduğum geçmiş ve gelecekle sabır kuvvetimi dağıtıyorum.

Bu geçmiş geleceğe doğrulan sabır ile ilgili 21. Söz de şu misali incelemekte fayda var.

Üçüncü ikaz:

Ey sabırsız nefsim! Acaba geçmiş günlerdeki ibadet külfetini ve namazın meşakkatini ve musibet zahmetini, bugün düşünüp muzdarib olmak, hem gelecek günlerdeki ibadet vazifesini ve namaz hizmetini ve musibet elemini, bugün tasavvur edip sabırsızlık göstermek hiç kâr-ı akıl mıdır? Şu sabırsızlıkta misalin şöyle bir sersem kumandana benzer ki: Düşmanın sağ cenah kuvveti onun sağındaki kuvvetine iltihak etmiş ve ona taze bir kuvvet olduğu halde; o tutar mühim bir kuvvetini sağ cenaha gönderir, merkezi zayıflaştırır. Hem sol cenahta düşmanın askeri yok iken ve daha gelmeden, büyük bir kuvvet gönderir, "Ateş et!" emrini verir. Merkezi bütün bütün kuvvetten düşürtür. Düşman işi anlar, merkeze hücum eder; târumâr eder. Evet buna benzersin. Çünki geçmiş günlerin zahmeti, bugün rahmete kalbolmuş; elemi gitmiş, lezzeti kalmış. Külfeti, keramete iltihak ve meşakkati, sevaba inkılab etmiş. Öyle ise ondan usanç almak değil, belki yeni bir şevk, taze bir zevk ve devama ciddî bir gayret almak lâzım gelir. Gelecek günler ise madem gelmemişler. Şimdiden düşünüp usanmak ve fütur getirmek; aynen o günlerde açlığı ve susuzluğu ile bugün düşünüp bağırıp çağırmak gibi bir divaneliktir. Madem hakikat böyledir. Âkıl isen, ibadet cihetinde yalnız bugünü düşün ve onun bir saatini,

ücreti pek büyük, külfeti pek az, hoş ve güzel ve ulvî bir hizmete sarfediyorum, de. O vakit senin acı bir füturun, tatlı bir gayrete inkılab eder.

Burada geçen temsili şemalandırırsam çok daha iyi anlayacağım

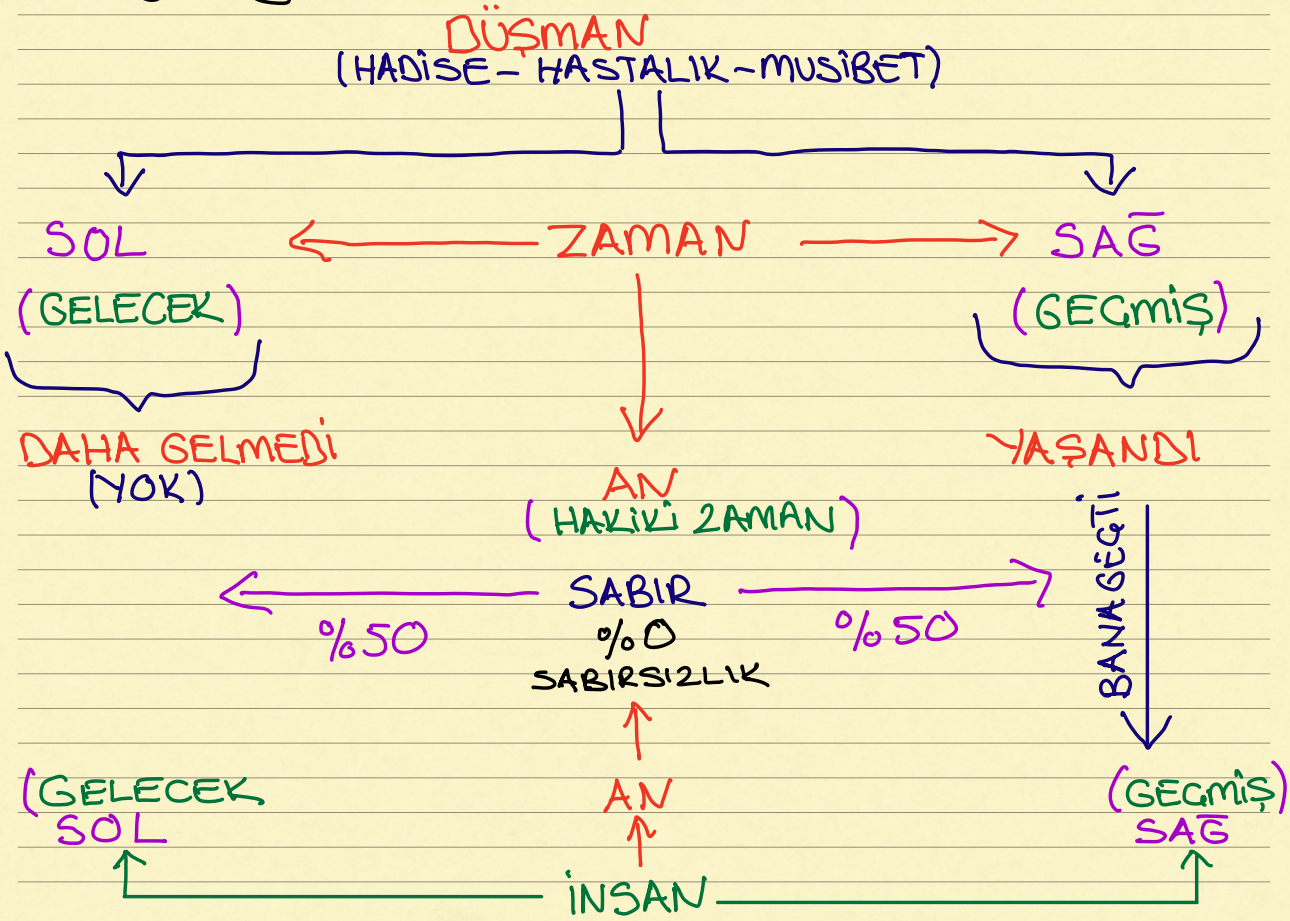

GEÇMİŞİ NASIL YORUMLAMALI?

Özellik sabrımı tüketen en büyük vehimlerden biri geçmiş. Ve geçmişte iki noktada yoğunlaşınca sabır enerjim tükeniyor.
iki nokta

1- İkili mübaşeretler
2- Musibet, sıkıntı ve hastalıklar

İKİLİ MÜBAŞERETLERDE GEÇMİŞ: Adı geçmiş olsada çoğu zaman özellikle ikili mübaşeretlerde çokça yaşanılan bir şey geçmişin geçmediği hakikatı.

Yaşanılan hadiselerde Rububiyetin tasarrufatını göremediğim her an esbaba tesir vereceğim ve kendi kusurlarımla yüzleşemeyip iç dünyam kin ve adavet tohumunu yeşertmeye başlayacağım. Bir de buna cerbeze yani geçmişte biriken süfli hissiyatlar toplanarak sabır kuvveti bu kadar yoğun menfi hisse dayanamıyor

Bu nokta Yusuf (AS)'ın kıssasında geçen noktaları rehber yapmalı ve geçmişi kendime bir medrese yaşananları ders olarak görmeliyim.

HASTALIK VE MUSİBETLERDE GEÇMİŞ

Yine şuuru imon ile hastalıkla geçen bütün zamanların sıkıntı ve musibetle geçen bütün zamanları şu noktaları nazara alarak düşünmeliyim

MUSIBET VE HASTALIKTA GEÇMİŞ YORUMU

- Zahmeti rahmete inkılab etti
- Elemi gitti lezzeti kaldı
- Külfeti keramata iltihak etti
- Meşakkati seraba iltihak etti

BENDEKİ YUSUF

📌Başımıza gelen olaylarda Kaderin Adalet,Hikmetini göremediğimiz için Rahmete vasıl olamıyoruz. Yusuf (as) kendisini kuyuya atan ve köle olarak satılmasına sebep olan ve daha da ileri iftiraya uğrayıp hapse girmesine sebep olan kardeşlerini Mısır Aziz'i olarak huzuruna kabul ettiğinde "Bugün size kınama yok. Allah sizi bağışlasın.YUSUF SURESİ-92" dedi.

GELECEĞE KARŞI BAKIŞIMIN NASIL OLMALI?

Aslında gelecek vehminin temeli geçmişte atılıyor. Geçmişi doğru anlayıp yorumlayan kişi gelecekte aynı muameleyi görecektir.

📌Herşeyde var olan büyük bir işleyiciyi yani Kaderin hükmünü gören figüranlarla uğraşmaz. İnsanlara Hak gözüyle bakan onlara muhalefetten kurtulur. İnsanlara kendi gözüyle bakan, günlerini insanlarla çekişmekle geçiri.

📌Hz. Yusuf ezeli kazaya vâkıf olunca kardeşlerinin özürünü kabul edip 'Bugün azarlanacak değilsiniz dedi. Hala kişilerle uğraşıyorsak ve kusurlarımızla yüzleşemiyor ve kaderin hükmü ile başımıza gelen olaylarda yalnızca kişilerle uğraşıp kendimizle yüzleşemiyorsak kuyular,iftiralar,hapisler bitmeyecek

Geçmişte nuru imon ile herşeyde hikmet, adalet ve rahmeti müşahade eden ve buna kalbi bir mutmainlik içinde imon eden kişi gelecek denilen ve gelmesi muhtemel gelecekten de endişesi az olur.

Geçmiş ve geleceği doğru OKUYUP anlamdırırsam sabrımın yetmeyeceği musibet ve sıkıntı kalmaz.